

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศ

เหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายระหว่างเพศ ชายและหญิงมีสิทธิระหว่างเพศ การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลจะกระทำมิได้ และถึงแม้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่คุ้มครองให้มีการส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศจะมีอำนาจมีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคล นิติบุคคล หรือหน่วยงานเอกชนมาให้ถ้อยคำหรือส่งพยานหลักฐาน แต่ก็ไม่มีอำนาจในตัวเองที่จะบังคับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ละเมิดต่อการส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศ ด้วยเหตุนี้ สมควรที่จะมีองค์กรกลางขึ้นมาทำหน้าที่ตรวจสอบและการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดการส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศ และมีอำนาจที่จะดำเนินการบังคับหรือเยียวยาเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศ

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“**เพศ**” หมายความว่า เพศหญิงหรือเพศชายโดยการเกิดและให้หมายรวมถึงเพศโดยกำหนด

“**เพศโดยกำหนด**” หมายความว่า เพศที่แตกต่างจากเพศโดยการเกิดของตนซึ่งกำหนดด้วยตนเองหรือสังคม

“**การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ**” หมายความว่า การกระทำหรือไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการแบ่งแยก การกีดกัน หรือการจำกัดใดๆ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เพราะเหตุแห่งเพศ

“**ผู้เสียหาย**” หมายความว่า บุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งบุคคลอื่นที่มีอำนาจจัดการแทนได้ตามกฎหมาย

“**กองทุน**” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศ

“**คณะกรรมการ อทพ.**” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศ

“**ประธานกรรมการ**” หมายความว่า ประธานคณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศ

“**อนุกรรมการ**” หมายความว่า อนุกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศ

“**คณะกรรมการ วลพ.**” หมายความว่า คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

“**สำนักงาน**” หมายความว่า สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

“**รัฐมนตรี**” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศ เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ระเบียบหรือประกาศนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ พระราชบัญญัตินี้มีความประสงค์ในการส่งเสริมให้มีการกำหนดนโยบาย มาตรการ กลไก แผนปฏิบัติงาน และประสานการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียม ระหว่างเพศ ตลอดจนเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย กลุ่มครองและป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ช่วยเหลือ สงเคราะห์ หรือบรรเทาทุกข์แก่ผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการเลือกปฏิบัติในภาครัฐ ภาคเอกชน และในทุกระดับ โดยจัดให้มีการประสานงานกับองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน องค์กรอิสระ และอื่นๆ เพื่อจะสามารถให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ ได้

มาตรา ๗ ห้ามมิให้ผู้ใด กระทำการอันเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่าง เพศทางด้านการทำงาน ด้านการศึกษาหรือฝึกอบรม หรือด้านการให้สิ่งอำนวยความสะดวกหรือ ให้บริการและการเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับสิทธิหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๘ ผู้ใช้ให้มีการกระทำผิดตามมาตรา ๗ แต่ความผิดมิได้กระทำลง ไม่ว่างจะเป็น เพราะผู้ถูกใช้ไม่ยอมกระทำ ยังไม่ได้กระทำ หรือเหตุอื่นใด ผู้ใช้ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษ ที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ผู้สนับสนุนให้มีการกระทำตามวรรคแรก ต้องรับผิดเช่นเดียวกับผู้กระทำ

หมวด ๒

คณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศ

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศ ซึ่งประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นรองประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่งจำนวนสิบคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากการเสนอของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวจากผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวกับการส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศไม่น้อยกว่า ๕ ปี จำนวนสามคน และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนิติศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือจิตวิทยา จำนวนสามคน

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวเป็นกรรมการและเลขานุการ และมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง
- (๕) ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งให้พักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- (๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะกระทำผิดวินัย
- (๗) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๗/๑) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามมาตรา ๗ หรือต้องคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ. ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้

(๘) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๙) ไม่อยู่ในระหว่างต้องห้าม มิให้ดำรงตำแหน่งใดๆ ทางการเมือง

(๑๐) ไม่เคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนจากตำแหน่งหรือเคยแต่ไม่พ้นกำหนดห้าปี นับแต่วันที่วุฒิสภามีมติจนถึงวันแต่งตั้ง

มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๙ (๓) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก โดยไม่ได้รับการรอลงอาญา

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

(๕) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องหรือไม่สุจริต ต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๑๓ เมื่อตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในสามสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิก็ได้

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับเวลาที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ยังอยู่ในตำแหน่ง

ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

มาตรา ๑๔ การประชุมของคณะกรรมการ อทพ. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการ และรองประธาน กรรมการ ไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือก กรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมคราวนั้น

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๕ คณะกรรมการ อทพ. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย มาตรการ กลไก แผนปฏิบัติงาน และประสานการดำเนินงาน เพื่อให้มีการส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศในทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน และทั้งในระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น

(๒) ประสานการดำเนินงานเพื่อความคุ้มครองและป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศทั้งในระดับประเทศ และระหว่างประเทศ

(๓) กำหนดแนวทางในการให้ความช่วยเหลือ สงเคราะห์หรือบรรเทาทุกข์แก่บุคคล ที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) จัดสรรงบประมาณจากกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อสนับสนุนการส่งเสริม โอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศในทุกระดับชั้น

(๕) สอดส่องดูแลให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของ รัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันมิให้เกิด การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

(๗) ประสานงานกับองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคประชาชน และองค์กรอิสระ เพื่อจะสามารถขอการสนับสนุนในด้านต่างๆ ได้

(๘) เสนอแนะนโยบาย และข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้

(๙) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เสนอคณะรัฐมนตรี เป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่ไม่น้อยกว่าปีละหนึ่งครั้ง

(๑๐) วางระเบียบเกี่ยวกับการกำกับดูแล และตรวจสอบการดำเนินงานของ คณะกรรมการ วลพ. เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๑) วางระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งปฏิบัติการ อื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ อทพ. หรือที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการ อทพ. จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

หมวด ๓

คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

มาตรา ๑๗ ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ สาขาต่างๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีตามข้อเสนอของคณะกรรมการ อทพ.

การแต่งตั้งคณะกรรมการ วลพ. ตามวรรคแรก ให้แต่งตั้งตามสาขาความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้านของการส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศ และให้นำความในมาตรา ๑๐ และ ๑๒ ถึง ๑๔ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการ วลพ. แต่ละคณะประกอบด้วยบุคคลตามความจำเป็น และต้องไม่น้อยกว่าสามคน โดยต้องมีผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนิติศาสตร์อย่างน้อยหนึ่งคน และให้ข้าราชการหรือเจ้าพนักงานของรัฐที่คณะกรรมการ อทพ. แต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๕ กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๑๗ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้

มาตรา ๒๐ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ วลพ. แต่ละสาขา วิธีพิจารณาและการวินิจฉัย และองค์คณะในการพิจารณาและวินิจฉัย ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ อทพ. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๔

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

มาตรา ๒๑ ให้สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) รับผิดชอบงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการ อทพ. และคณะกรรมการ วลพ.
- (๒) รับคำร้องหรือคำขอเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม พร้อมทั้งทำความเข้าใจเสนอต่อคณะกรรมการ อทพ. คณะกรรมการ วลพ. หรือคณะอนุกรรมการ
- (๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม
- (๔) ประสานงานกับองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคประชาชน และองค์กรอิสระ ในด้านการรณรงค์มิให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม
- (๕) กระทำกิจการตามที่รัฐมนตรี คณะกรรมการ อทพ. คณะกรรมการ วลพ. หรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย
- (๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น
- (๗) ออกระเบียบเกี่ยวกับการอื่นใดเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานทางด้านธุรการเป็นไปด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อย

มาตรา ๒๑/๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการ อทพ. คณะกรรมการ วลพ. ได้รับเบี้ยประชุม และค่าใช้จ่ายอย่างอื่น ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๕

การตรวจสอบการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

มาตรา ๒๒ เมื่อมีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นคำร้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓

มาตรา ๒๓ การยื่นคำร้องเป็นหนังสือต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องหรือผู้ทำการแทน

(๒) ข้อเท็จจริงและพฤติการณ์อันเป็นเหตุแห่งการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม และความเสียหายที่ได้รับ

(๓) ลายมือชื่อของผู้ร้องหรือผู้ทำการแทนที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากผู้มีสิทธิยื่นคำร้อง

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคำขอบังคับตามมาตรา ๓๑

การร้องเรียนด้วยวาจาให้กระทำได้ตามระเบียบที่สำนักงานกำหนด

คำร้องให้ยื่นต่อสำนักงาน หรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ หรือด้วยวิธีการอื่นใดตามที่สำนักงานกำหนดตามระเบียบก็ได้

เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้สำนักงานแจ้งเป็นหนังสือแก่ผู้ร้องหรือผู้ทำการแทนโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามวันทำการ โดยนับแต่วันที่สำนักงานได้รับคำร้อง

มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการ อทพ. พิจารณาส่งคำร้องให้คณะกรรมการ วลพ. โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของคณะกรรมการ วลพ. แต่ละสาขาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สำนักงานได้รับคำร้อง

มาตรา ๒๕ ผู้ยื่นคำร้องมีหน้าที่ต้องแจ้งแก่สำนักงานว่าได้มีการนำคดีไปฟ้องต่อหน่วยงาน หรือศาลอื่นมาก่อนหรือไม่ หากคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของหน่วยงานหรือศาลอื่นให้สำนักงาน มีคำสั่งตามมาตรา ๒๕ วรรคท้าย และเมื่อยื่นคำร้องต่อสำนักงานแล้ว ผู้เสียหายมีหน้าที่ต้องแจ้งสำนักงานในกรณีที่ได้นำคดีไปฟ้องต่อหน่วยงานหรือศาลอื่น

คำสั่งรับคำร้องของสำนักงานไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายในการยื่นคำร้องหรือคำฟ้องต่อหน่วยงานหรือศาลอื่น

เว้นแต่การร้องทุกข์ในคดีอาญา ถ้าได้มีการยื่นคำร้องหรือคำฟ้องต่อหน่วยงานหรือศาลอื่นตามวรรคสอง ให้ถือว่าการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ระงับลง ให้สำนักงานยกคำร้องและแจ้งเป็นหนังสือให้แก่ผู้ร้องทราบภายในกำหนด ๓ วันทำการนับแต่มีคำสั่ง

มาตรา ๒๖ ให้คณะกรรมการ วลพ. ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ต่อเมื่อได้ตรวจสอบแล้วว่ามิใช่เป็นเรื่องที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของหน่วยงานอื่น หรือศาล หรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเด็ดขาดแล้ว

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่คณะกรรมการ วลพ. เห็นว่าเรื่องที่รับมาไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ วลพ. หรือไม่รับไว้พิจารณาเนื่องจากคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของหน่วยงานหรือศาลอื่นให้แจ้งผู้ร้องทราบภายใน ๑๕ วันหลังจากพิจารณาแล้วเสร็จ และเพื่อประโยชน์แก่การคุ้มครองสิทธิของผู้ร้อง คณะกรรมการ วลพ. จะส่งเรื่องต่อไปให้บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนั้นดำเนินการแก้ไขตามที่เห็นสมควรต่อไปก็ได้

คำสั่งไม่รับคำร้องต้องแสดงเหตุผลประกอบโดยชัดแจ้ง และคำสั่งไม่รับคำร้องของคณะกรรมการ วลพ. ให้ถือเป็นที่สุด

มาตรา ๒๘ เมื่อได้รับเรื่องแล้ว ให้คณะกรรมการ วลพ. แจ้งไปยังบุคคลหรือหน่วยงานที่ถูกอ้างว่าเป็นผู้ละเมิด หรือบุคคลหรือหน่วยงานที่คณะกรรมการ วลพ. เห็นว่าเกี่ยวข้องกับการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม เพื่อให้บุคคลหรือหน่วยงานนั้นชี้แจงข้อเท็จจริง หรือโต้แย้ง หรือแสดงพยานหลักฐานภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการ วลพ. กำหนด แต่ต้องไม่เกิน ๑๕ วันนับแต่ได้รับแจ้ง

ในการแจ้งดังกล่าวให้คณะกรรมการ วลพ. สรุปรายละเอียดข้อเท็จจริงให้เพียงพอแก่การชี้แจงได้โดยถูกต้องครบถ้วนด้วย

ในกรณีที่บุคคลหรือหน่วยงานนั้นไม่สามารถยื่นหลักฐานภายในกำหนด เพราะเหตุ
จำเป็นอย่างยิ่ง คณะกรรมการ วลพ. อาจขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน ๓๐ วัน และขยายได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง

มาตรา ๒๕ ในการพิจารณาตรวจสอบการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ
หากคู่กรณีต้องมาปรากฏตัวต่อหน้าคณะกรรมการ วลพ. คู่กรณีมีสิทธินำพยานความ หรือที่ปรึกษา
ของตนเข้ามาในกระบวนการพิจารณาตรวจสอบได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ อทพ. กำหนด

ในกรณีที่ไม่มีพยานความหรือที่ปรึกษา เมื่อคู่กรณีร้องขอให้คณะกรรมการ วลพ.
จัดหาพยานความหรือที่ปรึกษาให้ในกรณีต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ยากไร้ หรือ

(๒) ไม่ได้รับความเป็นธรรม

การจัดหาพยานความหรือที่ปรึกษาให้ เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการ อทพ.

ให้สำนักงานจ่ายค่าปฎิการให้แก่พยานความหรือที่ปรึกษาที่ได้รับการแต่งตั้ง
ตามวรรคสองตามระเบียบที่คณะกรรมการ อทพ. กำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจาก
กระทรวงการคลัง

มาตรา ๒๕/๑ การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศตามพระราชบัญญัติฉบับนี้
ให้พิจารณาตามลำดับดังต่อไปนี้

(๑) เป็นการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ

(๒) เป็นการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุที่ผู้นั้น

(ก) ได้ใช้สิทธิโต้แย้งว่าถูกเลือกปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(ข) ได้ขอหลักฐานหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ
ตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) การกำหนดคุณสมบัติ ชื่อเรียกหรือเงื่อนไขซึ่งมีความแตกต่างในสัดส่วน
ระหว่างเพศโดยชัดแจ้งหรือโดยปราศจากเหตุที่จะอ้างตามกฎหมาย และผู้ถูกเลือกปฏิบัติไม่อาจ
ปฏิบัติตามที่กำหนดนั้นได้

มาตรา ๒๕/๒ การกระทำต่อไปนี้ไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

(๑) การกระทำเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพ ได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น

(๒) การกระทำเพราะเหตุจำเป็นอย่างอื่นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ โดย

(ก) เป็นการกระทำที่ใช้บังคับแก่ทุกกรณีเหมือนกันโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ ด้วยสาเหตุอย่างอื่น และ

(ข) เป็นการกระทำที่ได้สัดส่วนระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับผลกระทบแก่ ผู้ถูกเลือกปฏิบัติ และ

(ค) การกระทำดังกล่าวต้องมีระยะเวลาสูงสุดไม่เกิน 1 ปี เว้นแต่เป็นเรื่องที่โดย สภาพไม่เปิดช่องให้สามารถกำหนดระยะเวลาได้

มาตรา ๓๐ ในระหว่างการพิจารณา ตรวจสอบการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ระหว่างเพศของคณะกรรมการ วลพ. หากคณะกรรมการ วลพ. เห็นว่าอาจดำเนินการไต่สวนได้ ให้คณะกรรมการ วลพ. ดำเนินการไต่สวนบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้คู่กรณี ประนีประนอมและแก้ไขปัญหาการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศโดยทำเป็นหนังสือ

ในกรณีที่ปรากฏแก่คณะกรรมการ วลพ. ในภายหลังว่าไม่มีการปฏิบัติตามข้อตกลง ตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการ วลพ. ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๑ เมื่อคณะกรรมการ วลพ. ได้ดำเนินการตรวจสอบเสร็จสิ้นแล้ว หากคณะกรรมการ วลพ. เห็นว่ามีการกระทำตามมาตรา ๗ ให้คณะกรรมการ วลพ. มีอำนาจออก คำสั่งดังนี้

(๑) สั่งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือเอกชน กระทำการเพิกถอนกฎหรือคำสั่ง

(๒) ให้กระทำการ หรืองดเว้นกระทำการ

(๓) ให้ความช่วยเหลือ หรือการสงเคราะห์ผู้เสียหาย

(๔) กำหนดมาตรการชั่วคราวเท่าที่จำเป็นเพื่อคุ้มครองผู้ร้องจากความเสียหายระหว่างการดำเนินกระบวนการพิจารณา

ในการสั่งการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ วลพ. จะต้องแสดงเหตุผลอย่างชัดเจน และอาจกำหนดเงื่อนไขใดๆ ได้เท่าที่จำเป็น

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ. ให้เป็นที่สุด และในคำวินิจฉัยจะมีข้อสังเกตเสนอต่อคณะกรรมการ วลพ. เพื่อให้หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีใดตามที่เห็นสมควรก็ได้

ให้คณะกรรมการ วลพ. แจ้งคำวินิจฉัยการตรวจสอบไปยังบุคคลหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ต้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ได้มีคำวินิจฉัย และในกรณีที่เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีการยื่นคำร้องให้แจ้งไปยังผู้ร้องทราบด้วย

มาตรา ๓๒ เมื่อคณะกรรมการ วลพ. ได้ดำเนินการตรวจสอบเสร็จสิ้นแล้ว หากคณะกรรมการ วลพ. เห็นว่ามีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศโดยอาศัยบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัตินั้น ให้คณะกรรมการ วลพ. มีอำนาจยื่นเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเพื่อพิจารณายื่นเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๓๓ คู่กรณีที่ไม่เห็นว่าการกระทำหรือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ. ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้มีสิทธิยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง

มาตรา ๓๔ เมื่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนได้รับแจ้งคำวินิจฉัยตามมาตรา ๓๑ วรรคแรก (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แล้ว ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด และแจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ วลพ. ทราบภายใน ๑๕ วันนับจากระยะเวลาดังกล่าว

ในกรณีที่การดำเนินการตามมาตรา ๓๑ วรรคแรก (๑) (๒) หรือ (๓) ไม่อาจกระทำให้แล้วเสร็จได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนขอขยายระยะเวลาการดำเนินการไปยังคณะกรรมการ วลพ. พร้อมทั้งเหตุผลและระยะเวลาที่ขอขยายก่อนที่กำหนด ระยะเวลาเดิมจะสิ้นสุดลง แต่ทั้งนี้ ห้ามมิให้ขอขยายระยะเวลาการดำเนินการมากกว่าสองครั้ง โดยระยะเวลาที่ขอขยายทั้งหมดต้องไม่เกิน ๑๘๐ วัน

ในระหว่างการขยายระยะเวลาตามวรรคสอง ให้คณะกรรมการ วลพ. มีคำสั่งตามมาตรา ๓๑ วรรคแรก (๔) เพื่อบรรเทาทุกข์แก่ผู้เสียหายเป็นการชั่วคราว

มาตรา ๓๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้คณะกรรมการ วลพ. มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือสอบถามหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนเพื่อให้มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง หรือให้ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการหรืองานใดๆ หรือส่งวัตถุเอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือส่งผู้แทนมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำประกอบการพิจารณาได้

(๒) มีหนังสือเรียกหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งวัตถุเอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องมาตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด

การส่งหนังสือเรียกให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักงานของผู้รับ ในกรณีที่ไมอาจส่งหนังสือเรียกให้แก่ผู้รับตามวิธีดังกล่าวได้หรือไม่มีการปฏิบัติตามหนังสือเรียกภายในระยะเวลาอันสมควร ให้คณะกรรมการ วลพ. ส่งโดยวิธีดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง หรือจะจัดส่งโดยวิธีอื่นตามที่คณะกรรมการ วลพ. เห็นสมควร

(๓) ดำเนินการค้นในเคหสถาน หรือสถานที่ใดๆ โดยต้องมีหมายค้น เว้นแต่เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหากเน้นเข้าไปกว่าจะขอหมายจะทำให้พยานหลักฐานนั้นถูกย้ายหรือทำลาย

ก่อนการตรวจสอบหรือรวบรวมพยานหลักฐานดังกล่าว ให้คณะกรรมการ วลพ. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายแสดงตัวว่าเป็นเจ้าพนักงานและแสดงหมาย (ถ้ามี) เสียก่อน โดยให้ดำเนินการต่อหน้าผู้ครอบครองหรือดูแลสถานที่หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง หรือถ้าหากไม่สามารถกระทำ ต่อหน้าบุคคลดังกล่าวนั้น ก็ให้ดำเนินการต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนซึ่งได้ขอร้องมาเป็นพยาน ในการนี้ ให้ผู้ครอบครองหรือดูแลสถานที่ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ วลพ. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายเป็นไปโดยสะดวก

หมวด ๖

การให้ความช่วยเหลือและการสงเคราะห์ผู้เสียหาย

มาตรา ๓๖ เมื่อศาลมีคำพิพากษาและคดีถึงที่สุดหรือเมื่อคณะกรรมการ วลพ. มีคำวินิจฉัยว่ามีการเลือกปฏิบัติที่โดยเป็นธรรมระหว่างเพศจริง ให้ผู้เสียหายมีสิทธิขอรับความช่วยเหลือหรือการสงเคราะห์โดยยื่นคำขอต่อคณะกรรมการ อทพ. ณ สำนักงาน ตามแบบที่สำนักงานกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่คดีถึงที่สุด หรือวันที่คณะกรรมการ วลพ. ได้มีคำวินิจฉัย

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือไม่สามารถยื่นคำขอด้วยตนเองได้ ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาล บุพการี ผู้สืบสันดาน สามีหรือภริยาของผู้ยื่นคำขอรับความช่วยเหลือแทนได้

ผู้เสียหายหรือผู้มีอำนาจดำเนินการแทนตามวรรคหนึ่ง อาจมอบอำนาจเป็นหนังสือให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดยื่นคำขอรับความช่วยเหลือแทนได้

มาตรา ๓๘ ความช่วยเหลือทางการเงินตามหมวดนี้ได้แก่

(๑) ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติ

(๒) ค่าสูญเสียโอกาสที่เป็นค่าเสียหายในเชิงพาณิชย์ซึ่งสามารถคำนวณเป็นเงินได้

(๓) ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการรักษาพยาบาล รวมทั้งค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย และจิตใจ

(๔) เงินช่วยเหลือในกรณีและผู้เสียหายถึงแก่ความตาย

(๕) เงินช่วยเหลือความเสียหายอื่นตามที่คณะกรรมการ อทพ. เห็นสมควร

ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนดในระเบียบ

มาตรา ๓๕ การให้ความช่วยเหลือทางการเงินและการสงเคราะห์อื่น ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ อทพ. กำหนด

มาตรา ๔๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการ วลพ. คณะอนุกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓

กองทุนส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศ

มาตรา ๔๑ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกิจการเกี่ยวกับการส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศตามมาตรา ๑๕ และ ๒๑ ทั้งนี้ กองทุนอาจประกอบด้วย

(๑) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๒) เงินสนับสนุนจากงบรายได้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศ

(๓) เงินค่าปรับที่ได้รับตามมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้กองทุน

(๕) ผลประโยชน์ที่เกิดจากกองทุน

(๖) รายได้อื่นของกองทุน

มาตรา ๔๒ เงินและผลประโยชน์ของกองทุนไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง ตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๔๓ ให้สำนักงานเป็นผู้เก็บรักษาเงินของกองทุน และให้คณะกรรมการ อทพ. เป็นผู้บริหารกองทุน และออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกองทุนโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๔๔ เงินในกองทุนนี้ให้ใช้จ่าย ภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (๑) เพื่อกิจกรรมหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมโอกาสและความเท่าเทียมระหว่างเพศ
- (๒) เพื่อคุ้มครองและป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ
- (๓) เพื่อช่วยเหลือ สงเคราะห์หรือบรรเทาทุกข์แก่บุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) เพื่อการสอดส่องดูแลและให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
- (๕) เพื่อส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม
- (๖) เพื่อการติดต่อและประสานงานกับองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และองค์กรอิสระ
- (๗) ภารกิจอื่นใดตามที่คณะกรรมการ อทพ. เห็นสมควร

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๕ ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ให้ระวางโทษปรับเป็นห้าเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๔๖ เจ้าพนักงาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ กรรมการหรือผู้บริหาร หรือผู้ที่ดำรงตำแหน่งในทางการบริหารในสถาบันของรัฐ หรือเอกชน หากกระทำความผิดตามหมวดนี้ต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น และให้ถือว่าเป็นการผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๔๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ วลพ. ตามมาตรา ๓๑ หรือไม่มาให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานที่ถูกเรียกหรือถูกสั่งให้ส่ง ตามมาตรา ๓๕ หรือฝ่าฝืนคำสั่งของคณะกรรมการ อทพ. ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๘ ผู้ใดต่อสู้หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๙ ความผิดตามมาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖ เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา ๕๐ ความผิดตามหมวดนี้ หากคณะกรรมการ วลพ. เห็นว่าบุคคลนั้นไม่สมควร ต้องรับโทษจำคุก โดยผู้เสียหายและผู้กระทำความผิดยินยอม ให้คณะกรรมการ วลพ. มีอำนาจเปรียบเทียบปรับ โดยกำหนดให้ผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับภายในเวลาไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่วันเปรียบเทียบปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบในวรรคแรก ให้ถือว่าคดีเลิกกัน

กรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับ ภายในกำหนดเวลาตามวรรคก่อน ให้สำนักงานแจ้งผู้เสียหายให้ดำเนินคดีอาญาต่อไป

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี